

INTERNATIONAL CONFERENCE
July 25-26, 2006
The American Center, Vilnius

TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA
2006 m. liepos 25-26 d.
Amerikos centras, Vilnius

LEGAL SYSTEM OF LITHUANIA: TRENDS AND PERSPECTIVES

LIETUVOS TEISĖS SISTEMA: RAIDOS TENDENCIJOS IR PERSPEKTYVOS

Organizers:
Lithuanian Lawyers' Association
Lithuanian-American Bar Association, Inc.
Elon University Center for Public Affairs

Organizatoriai:
Lietuvos Teisininkų Draugija
Amerikos lietuvių advokatų asociacija
Elono universiteto Viešojo administravimo centras

Sponsors:
Stasys Šedbaras Law Firm
JSC "Justitia"
The United States Embassy

Rėmėjai:
Stasio Šedbaro advokatų kontora
UAB „Justitia“

Resolution

In order to maintain the legitimacy of the judiciary, judicial processes, rule of law, and the integrity of the Constitution of the Republic of Lithuania, the Conference resolves:

Rezoliucija

Tam, kad būtų užtikrintas teismų santvarkos, teisminių procesų teisėtumas, teisinės valstybės principas ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos vientisumas, Konferencija nusprendžia:

<p style="text-align: center;">Session I: Current Challenges and the Constitution of Lithuania</p> <p>1.1 The Ministry of Justice should become more active in reviewing draft legal acts, with the intent to avoid laws that are ambiguous or not clear. A comprehensive approach to rulemaking must be adopted to alleviate the current chaotic, disconnected, and sporadic approach, which often results in regulations that conflict and are of limited effectiveness across a range of circumstances.</p> <p>1.2 The Ministry of Justice should improve its communication and consultations with other agencies and organizations.</p> <p>1.3 Rather than amend the Constitution, the People of Lithuania must be educated as to how to effectively use the mechanics (legal mechanisms and systems) already developed, and recreate or restore conditions for public courage and protect and reward public officials who demonstrate public courage.</p> <p>1.4 To improve transparency in the administration of justice, the judicial appointment process should be evaluated, and independent bodies or organizations should be encouraged to monitor the judicial appointment and decision making process.</p> <p>1.5 In evaluating the conflicts between Constitution and European Union Law, a concentric spheres approach (overlapping systems approach) should be adopted. This will allow compliance with EU rules of proportionality and subsidiarity, thus</p>	<p style="text-align: center;">I sesija: Dabarties iššūkiai ir Lietuvos Konstitucija</p> <p>1.1 Teisingumo ministerija turėtų imtis aktyvesnio vaidmens atliekant teisės aktų projektų peržiūrėjimą, siekiant išvengti dviprasmiškų ir neaiškių įstatymų priėmimo. Teisės normos turėtų būti kuriamos sistemiškai, kad sumažėtų šiuo metu vyraujantis teisės normų chaotiškumas, padrikumas ir atsitiktinumas, dėl kurio dažnai atsiranda tarpusavyje prieštaraujančių ar, esant įvairioms aplinkybėms, ribotai veiksmingų normų.</p> <p>1.2 Teisingumo ministerija turėtų stiprinti savo ryšius ir konsultacijas su kitomis institucijomis bei organizacijomis.</p> <p>1.3 Užuoat keitusi Konstituciją, lietuvių tauta privalo išmokti, kaip veiksmingai panaudoti jau sukurtas priemones (teisinius mechanizmus ir sistemas), atgaivinti ar atkurti sąlygas pilietinei drąsai bei ginti ir apdovanoti pilietinę drąsą demonstruojančius valstybės tarnautojus.</p> <p>1.4 Padidinti teisingumo vykdymo skaidrumą. Turėtų būti įvertintos teisėjų skyrimo procedūros ir nepriklausomos institucijos ar organizacijos turėtų būti skatinamos stebėti teisėjų skyrimo ir sprendimų priėmimo procedūras.</p> <p>1.5 Vertinant Konstitucijos ir Europos Sąjungos teisės kolizijas, turėtų būti vadovaujamosi koncentrinė sferų (lygiagrečių sistemų) požiūriu. Taip bus sudarytos sąlygos laikytis ES proporcingumo ir subsidiarumo taisyklių, tokiu būdu skatinant draugiškų, atsakingų sprendimų priėmimą. Praktikoje ES teisės viršenybė gali pasireikšti skirtingai arba geriau nei tikėtasi ir skatinti</p>
---	--

<p>promoting friendly, responsible solutions. In practice, the supremacy of EU Law may operate differently or better than anticipated and encourage patience and creativity in resolving conflicts.</p>	<p>kantrybę bei kūrybingumą sprendžiant konfliktus.</p>
<p style="text-align: center;">Session II: The System of Pretrial Investigation: Problems and Solutions</p> <p>2.1 Principles for maintaining prosecutorial independence must be established and implemented.</p> <p>2.2 Deterrence of crime can only be rationally accomplished when arrest and prosecution are predictable, swift, and competent.</p> <p>2.3 Arrest and prosecution that is assured should have a deterrent effect.</p> <p>2.4 The basis for obtaining search warrants needs clarification.</p>	<p style="text-align: center;">II sesija: Ikiteisminio tyrimo sistema: problemos ir sprendimo būdai</p> <p>2.1 Turi būti nustatyti ir įgyvendinti prokurorų nepriklausomumo užtikrinimo principai.</p> <p>2.2 Sulaikymo nuo nusikaltimo tikslo įgyvendinimo galima protingai pasiekti tik užtikrinus suėmimo ir baudžiamojo persekiojimo nuspėjamumą, greitumą bei kompetenciją.</p> <p>2.3 Vykdomas suėmimas ir baudžiamasis persekiojimas turėtų turėti sulaikomąjį poveikį.</p> <p>2.4 Būtina nustatyti skaidresnius kratos orderių gavimo pagrindus.</p>
<p style="text-align: center;">Session III: Independence and Transparency of the Judicial System</p> <p>3.1 There is no objective information verifying an actual high level of corruption in the judicial and governmental systems. Despite this fact, there remains a widely held belief, confirmed by polling data, that there is such corruption. This belief undermines public confidence in the legal and governmental systems and calls into question the legitimacy of the democracy.</p> <p>3.2 Recording all judicial proceedings and making them publicly available is imperative (97% of all cases are archived without ever being evaluated</p>	<p style="text-align: center;">III sesija: Teisminės sistemos nepriklausomumas ir skaidrumas</p> <p>3.1 Nėra tikslių objektyvių duomenų, patvirtinančių aukštos korupcijos lygį teismų ir valdžios sistemose. Nepaisant to, pasilieka plačiai priimta nuomonė, patvirtinta visuomenės nuomonės apklausa, kad egzistuoja tokia korupcija. Tokia nuomonė kenkia visuomenės pasitikėjimui teisės ir valdžios sistemoms ir kelia demokratijos legitimumo klausimą.</p> <p>3.2 Visų teisminių procesų protokolavimas ir viešumas yra privalomas (97% bylų yra archyvuojamos taip jų ir neįvertinus ar neperskaičius).</p>

<p>or transcribed).</p> <p>3.3 Members of the Judiciary should be encouraged and rewarded for acts of courage in their duties.</p> <p>3.4 Independence of the courts is the most important factor in protecting human rights. To that end:</p> <ul style="list-style-type: none"> - communication by a party with the judge in the case without all other parties in the case (<i>ex parte</i>) should not be allowed - evaluation of the quality of judicial decision should be encouraged - financing of the judiciary should be independent of the regular budgetary process - court reform should not be controlled by the judges themselves - support should be given for the study, analysis, and quality public debate on proposed and pending legislation - periodic performance reviews of judges should be performed, as is customary European practice. - judges should be required to receive periodic training that is professionally designed to be comprehensive and of high quality. 	<p>3.3 Teismų sistemos nariai turėtų būti skatinami ir apdovanojami už drąsius poelgius, atliekant savo pareigas.</p> <p>3.4 Teismų nepriklausomumas yra svarbiausias veiksnys ginant žmogaus teises. Todėl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - šaliai turėtų būti draudžiama bendrauti su teisėju byloje, nedalyvaujant visoms kitoms bylos šalims (<i>ex parte</i>) - turėtų būti skatinamas teismo sprendimų kokybės vertinimas - teismų sistemos finansavimas turėtų būti nepriklausomas nuo įprastinių biudžeto procedūrų - patys teisėjai neturėtų kontroliuoti teismų reformos - turėtų būti remiamas siūlomų ir ketinamų priimti įstatymų tyrimas, analizė bei kokybiškas viešas svarstymas - remiantis įprasta Europos praktika, turėtų būti rengiami periodiniai teisėjų darbo patikrinimai - turėtų būti reikalaujama periodiško teisėjų mokymo, profesionaliai užtikrinant jo išsamumą ir aukštą kokybę.
<p style="text-align: center;">Session VI: Trends in Individual Privacy Rights</p> <p>4.1 Steps should be taken to further the balance between the right to public information and the right to privacy. Media privacy violations and the trend of journalists to serve as an alternative form of justice should be addressed.</p>	<p style="text-align: center;">VI sesija: Asmens teisės į privatumą tendencijos</p> <p>4.1 Turėtų būti imamasi priemonių visuomenės teisės į informaciją ir teisės į privatumą pusiausvyros užtikrinimui. Turėtų būti atkreiptas dėmesys į žiniasklaidos daromus privatumo pažeidimus ir į žurnalistų polinkį prisiimti alternatyvaus teisingumo vykdytojo vaidmenį.</p>

<p>4.2 Access to public information should be made equally available to all, the public and the government. Define what private information can be collected, limit who can collect private information to specific entities, with penalties for violations.</p>	<p>4.2 Sudaryti vienodas sąlygas visiems, tiek visuomenei, tiek valdžios institucijoms, susipažinti su vieša informacija. Apibrėžti, kokią asmens informaciją galima rinkti, apriboti turinčiųjų teisę rinkti asmens informaciją ratą iki konkrečių subjektų bei taikyti baudas už pažeidimus.</p>
<p><i>Following the presentation of these Resolutions, the following additional public comment was offered:</i> As to <u>Session 1: The Constitution</u>: Insist on public representation in the constitutional process to prevent it from being amended too often. As to <u>Session 2: The Prosecutor</u>: Strengthen the prosecution system to provide it with more authority.</p>	<p><i>Pateikus šias Rezoliucijas, buvo pasiūlytas žemiau išdėstytas papildomas viešas komentaras:</i> Dėl <u>1 sesijos: Konstitucija</u>: Konstituciniame procese laikytis visuomenės atstovavimo, kad Konstitucija nebūtų pernelyg dažnai keičiama. Dėl <u>2 sesijos: Prokuroras</u>: Sustiprinti baudžiamojo persekiojimo sistemą, kad jai būtų suteikta daugiau galių.</p>

Dr. Stasys Šedbaras
Chairman of the Lithuanian Lawyers' Association

Doc. dr. Stasys Šedbaras,
Lietuvos teisininkų draugijos pirmininkas (LTD)

Patricia A. Streeter
President of the Lithuanian-American Bar Association, Inc

Patricia A. Streeter
Amerikos lietuvių advokatų asociacijos pirmininkė (LABAS)

Dr. Betty Morgan
Director of the Center for Public Affairs, Elon University

Dr. Betty Morgan
Elono universiteto Viešojo administravimo centro direktorė